

Elevfordeling skal sikre unge lige muligheder for uddannelse – i hele landet

Af Thomas Kepler, formand for Gymnasieskolernes Lærerforening, Ingrid Kjærgaard, formand for Danske Gymnasieelevers Sammenslutning og Henrik Nevers, næstformand i Danske Gymnasier

Vi har i de senere år set en tendens til, at en del unge foretrækker at søge mod de større byer eller mod gymnasier, hvor der i forvejen går elever, der ligner dem selv, etnisk, socioøkonomisk og holdningsmæssigt. Det synes vi er en trist udvikling, og det er på høje tid at gøre noget for at vende den. Derfor ser vi i spændt forventning frem til, at politikerne senere i denne måned indleder forhandlinger om elevfordeling og ny taxameterstruktur for ungdomsuddannelserne.

Elevfordeling er et vigtigt redskab til at sikre et bredt udbud af ungdomsuddannelser i hele landet. Det betyder ikke, at elever skal flyttes rundt i stor stil og da slet ikke, at de skal tvinges ind på ungdomsuddannelser, de ikke ønsker – sådan som det blev udlagt af Ole Heinager, Lars Goldschmidt, Oliver Asmund Bornemann og Anton Bay Hansen her i Altinget forleden. Med den nuværende elevfordeling respekteres unges valg af uddannelsestype, og det skal det også i fremtiden. Elevfordeling handler ikke om at flytte elever fra én type ungdomsuddannelse til en anden, men alene om at flytte en mindre gruppe af elever mellem skoler med samme uddannelsestype. Elevernes valg af uddannelsestype skal altså fortsat respekteres, og har man udelukkende søgt erhvervsgymnasiale uddannelser, så kommer man selvfølgelig ind på en erhvervsgymnasial uddannelse. Samtidig er der ingen, der har interesse i at udvaske forskellene på de gymnasiale uddannelser. Vi skal bevare de klare, adskilte uddannelsestyper.

Men der er to grunde til, at der er brug for en ny type elevfordeling:

For det første er der nogle steder i landet udfordringer med at skaffe elever nok til at opretholde et lokalt uddannelses tilbud, fordi flere og flere unge søger mod storbyerne. Og det kan betyde, at det lokale gymnasium – såvel almene som erhvervsgymnasier – lukker, og at områdets unge derfor fratages muligheden for at gå i skole lokalt. Hvis vi ukritisk hylder det frie valg (som man i øvrigt kan diskutere graden af frihed i), vil det, der betragtes som et frit valg for nogle, altså betyde en begrænsning af valgmulighederne for andre. Og det har ikke kun konsekvenser for de unge i udkantsområderne, hvis det lokale gymnasium lukker. Det har også betydning for bosætning og sammenhængskraft i området.

For det andet sker der i andre egne af landet en stigende polarisering, hvor elevsammensætningen ikke afspejler områdets befolkningssammensætning, og hvor elevgruppen er så homogen, at de ikke får den vigtige demokratiske dannelse, der ligger i mødet med andre unge, der ikke ligner dem selv. Gymnasietiden er nogle formende år, og det kan føles trygt at gå i skole med nogen, der ligner en selv. Men det kan også spærre for bredere udsyn og større forståelse af, at verden er lidt større end den andedam, man kender hjemmefra. Derfor er det en rigtig god idé, at elevgruppen på gymnasierne afspejler områdets befolkningssammensætning. Akademikerbørn kan lære noget af at gå sammen med børn fra mindre boglige hjem – og omvendt. Og både Aisha og Agnes og Mohammed og Mikkel kan lære noget af andre unge, der ser verden fra en lidt anderledes vinkel, end de ert vant til.

Heinager og co. skriver, at de ikke oplever udfordringer på institutioner med en stor andel elever med anden etnisk baggrund, og det er sikkert rigtigt, hvis de med udfordringer mener fx kultursammenstød. Men hvis man som os mener, at alle gymnasiale uddannelsers opgave er bredere end bare uddannelse, nemlig at eleverne også tilegner sig almindelig og bliver forberedt til at deltage aktivt i et demokratisk samfund, så er en elevsammensætning, der ikke afspejler befolkningssammensætningen, et problem. Og det er der både eksempler på blandt almene og erhvervsrettede gymnasier, fx et erhvervgymnasium i Storkøbenhavn med 68 pct. elever med anden etnisk baggrund på deres hhx. Dannelse handler også om at mødes på kryds og tværs af forskellige samfundslag. At have forståelse for mennesker og indsigt i kulturer, der er forskellige fra én selv. Om at omfavne det anderledes og dermed i sidste ende om social sammenhængskraft – i hele Danmark.